

Arbeidsverdrag nr. 118, op 28 juni 1962 te Genève tot stand gekomen, betreffende de gelijkheid van behandeling van eigen onderdanen en vreemdelingen met betrekking tot de sociale zekerheid

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 26 maart 1964.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op 25 april 1964.

's-Gravenhage, 13 maart 1964.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, alsook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens de tekst en de vertaling in het Nederlands van het op 28 juni 1962 te Genève tot stand gekomen Arbeidsverdrag nr. 118 betreffende de gelijkheid van behandeling van eigen onderdanen en vreemdelingen met betrekking tot de sociale zekerheid (*Trbn.* 1962, 122 en 1964, 23) ¹⁾ over te leggen.

Een toelichtende nota bij dit verdrag gelieve U Hoogedelgestreng hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het verdrag voorshands alleen voor Nederland en de Nederlandse Antillen gelden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 26 maart 1964 over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigd Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

Toelichtende nota

Op de 46ste zitting van de Internationale Arbeidsconferentie, gehouden in juni 1962, is aangenomen het Verdrag (nr. 118) betreffende de gelijke behandeling van onderdanen en vreemdelingen op het gebied van de sociale zekerheid. Dit verdrag strekt er in hoofdzaak toe gelijkheid van behandeling te bevorderen van vreemdelingen met eigen onderdanen ten aanzien van:

- a. de toelating tot de verzekering, en
- b. het recht op uitkering.

Deze desiderata vinden in de Nederlandse wetgeving vrijwel algemeen toepassing. Bij de vaststelling van de kring der verzekerden wordt door de wetgever in het algemeen geen onderscheid gemaakt tussen Nederlanders en vreemdelingen. Alle sociale verzekeringswetten zijn dan ook in beginsel gelijkelijk op Nederlanders en op vreemdelingen van toepassing. Ook bij de beoordeling van het recht op uitkering wordt ten deze geen onderscheid gemaakt. De wetgever is immers van de gedachte uitgegaan, dat degene, die verzekerd is, ook de vruchten dier verzekering moet kunnen plukken. Dit is ook redelijk. Immers tegenover de voor of door een verzekerde betaalde premie dient een recht op uitkering te staan.

Uit het vorenstaande volgt reeds, dat bekrachtiging voor Nederland van verdrag nr. 118 niet op bezwaren behoeft te stuiten.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

De werkingssfeer van het verdrag (artikel 2, lid 1) strekt zich uit tot alle takken van sociale zekerheid. Het verdrag heeft ten deze de werkingssfeer gevolgd van het op 2 oktober 1962 door het Koninkrijk bekrachtigde verdrag (nr. 102) betreffende de minimumnormen van sociale zekerheid.

Eevens verdrag nr. 102 kent het nieuwe verdrag de mogelijkheid de daarin neergelegde verplichtingen ten dele te aanvaarden (artikel 2, lid 2). Zo kan een staat de verdragsverplichtingen reeds aanvaarden voor één enkele tak van sociale zekerheid. Elke staat moet dan ook in zijn bekrachtigingsoorlogde aangeven ten aanzien van welke takken van sociale zekerheid de verplichtingen worden aanvaard.

De gelijkheid van behandeling, welke de doelstelling vormt van het verdrag, is gebaseerd op het beginsel van de reciprociteit (artikel 3, lid 1). Dit betekent, dat de gelijkheid van behandeling alleen behoeft te worden verleend aan onderdanen van die staten, welke op hun beurt het verdrag hebben bekrachtigd. De gelijkheid van behandeling strekt zich voorts uit tot vluchtelingen en staatlozen. Ten aanzien van deze categorieën geldt echter niet de voorwaarde van reciprociteit (artikel 10, lid 1).

In de eerste plaats regelt het verdrag de gelijkheid van behandeling voor wat betreft het verzekerd zijn (artikel 3, lid 1). Zoals gezegd, discrimineert de Nederlandse wetgeving in beginsel — wat het verzekerd zijn betreft — niet tussen Nederlanders en onderdanen van andere staten. Nochtans bestaan op dit punt enige uitzonderingen van ondergeschikte betekenis. Ten eerste zijn ingevolge artikel 1, sub *i*, en artikel 2, sub *k*, van het Koninklijk besluit van 17 januari 1963, *Stb.* 24, van de zeelieden, die aan boord van een zeevaartuig wonen en in dienst zijn van een in Nederland gevestigde reder, krachtens de Algemene Ouderdomswet (A.O.W.), de Algemene Weduwen- en Wezenwet (A.W.W.) en de Algemene Kinderbijslagwet (A.K.W.) uitsluitend verzekerd zij, die de Nederlandse nationaliteit bezitten.

Voorts zijn van degenen, die niet in Nederland wonen en als schipper of schepeling in dienst van een in Nederland gevestigde werkgever buiten Nederland werkzaam zijn aan boord van vaartuigen, die in de regel naar Nederland terugkeren, krachtens de Werkloosheidswet uitsluitend verzekerd zij, die de Nederlandse nationaliteit bezitten, zulks op grond van de beschikking van de Staatssecretaris van Sociale Zaken van 23 juli 1952 (*Stcr.* 1952, 143).

Het ligt in het voornemen de desbetreffende uitvoeringsmaatregelen in dier voege te wijzigen, dat ten aanzien van onderdanen van staten, die het verdrag hebben bekrachtigd, bedoelde discriminatie wordt opgeheven, zodat op dit punt dan geen beletsel meer bestaat tegen bekrachtiging van het verdrag.

Voorts voldoet de Nederlandse wetgeving aan de bepalingen van het verdrag inzake gelijkheid van behandeling ten aanzien van het recht op uitkering.

In het algemeen kan ingevolge het verdrag de gelijkheid van behandeling, wat betreft het genot van uitkeringen, niet worden gebonden aan de voorwaarde, dat de betrokken vreemdeling in het land aan welks wetgeving hij aanspraken ontleent, woont of een zekere tijd heeft gewoond (artikel 4, lid 1). Nochtans maakt het verdrag hier een uitzondering voor het genot van bepaalde z.g. non-contributieve uitkeringen (artikel 4, lid 2). Onder deze non-contributieve uitkeringen worden verstaan die uitkeringen, welke zonder enige bijdrage van de verzekerde of diens werkgever worden verleend, in het algemeen dus uitkeringen, welke door de overheid worden gefinancierd. Hiertoe kunnen wat Nederland betreft, de kinderbijslagen voor de zelfstandigen beneden een inkomen van f 4000, alsmede de uitkeringen ingevolge de sociale voorzieningsregelingen worden gerekend.

Echter, voor wat de non-contributieve kinderbijslagen betreft, kan krachtens het verdrag de gelijkheid van behandeling niet aan de voorwaarde van het een zekere tijd in het betrokken land gewoond hebben worden gebonden (artikel 4, lid 2). Dit levert voor Nederland geen moeilijkheid op, wijl de kinderbijslagregeling voor de kleine zelfstandigen niet naar nationaliteit discrimineert. Op dit punt zijn vreemdelingen reeds met eigen onderdanen gelijkgesteld.

Wat betreft de aanspraak op *uitkering bij werkloosheid*, deze mag ingevolge het verdrag aan een woonplaatsvereiste van zes maanden worden gebonden (artikel 4, lid 2, onder *a*). De Nederlandse sociale voorzieningsregelingen leveren ten deze geen moeilijkheden op.

Voorts kunnen ingevolge het verdrag bijzondere bepalingen met betrekking tot *uitkeringen, toegekend ingevolge overgangsregelingen*, worden gesteld (artikel 4, lid 3). Onder deze uitkeringen worden in hoofdzaak verstaan ouderdomsuitkeringen, welke worden verleend aan personen, die op het tijdstip, waarop de ouderdomswetgeving in werking trad, reeds een zekere leeftijd hebben overschreden. Wat Nederland betreft vallen onder deze uitkeringen de ouderdomspensioenen van personen, wier positie geregeld is in hoofdstuk VIII (overgangsbepalingen) van de A.O.W. Het gaat hier in de eerste plaats om het ouderdomspensioen van personen, die bij het inwerkingtreden van de A.O.W. de leeftijd van 65 jaar reeds hadden bereikt. Voorts dient als overgangsuitkering aangemerkt te worden het in de overgangsbepalingen van de A.O.W. geregelde *deel* van het ouderdomspensioen van personen, die vóór de inwerkingtreding van de A.O.W. de leeftijd van 15, doch nog niet die van 65 jaar hadden bereikt.

De aanspraak op deze overgangsuitkeringen komt in beginsel uitsluitend toe aan Nederlanders. Voor dezen geldt de voorwaarde, dat de betrokkene gedurende 6 jaar na de vol-eindiging van het 59ste jaar binnen Nederland, Suriname, de Nederlandse Antillen of het toenmalig Nederlands Nieuw-Guinea moet hebben gewoond. Aanvaarding van het verdrag brengt niet mee, dat vreemdelingen op dit punt op gelijke wijze moeten worden behandeld als Nederlanders. Immers, zoals boven gezegd, kunnen ten aanzien van de gelijkheid van behandeling met betrekking tot overgangsuitkeringen bijzondere bepalingen worden gesteld.

Zo geldt thans met betrekking tot de overgangsuitkeringen ingevolge de A.O.W. de volgende regeling.

Niet-Nederlanders worden, zolang zij in Nederland wonen, met Nederlanders gelijkgesteld, indien zij na het bereiken van de twintigjarige leeftijd gedurende ten minste vijftien jaren al dan niet onafgebroken in Nederland hebben gewoond, mits zij gedurende de vijf aan het bereiken van de 65-jarige leeftijd onmiddellijk voorafgaande jaren onafgebroken in Nederland hebben gewoond (Koninklijk besluit van 18 december 1956 (*Stb.* 627)).

Deze regeling kan na de inwerkingtreding van het verdrag voor Nederland ongewijzigd blijven.

Hoewel deze materie niet direct betrekking heeft op de gelijkheid van behandeling, moeten ingevolge het verdrag zowel aan eigen onderdanen als aan vreemdelingen de z.g. langlopende uitkeringen in het algemeen ook worden verstrekt bij woonplaats van de gerechtigde in het buitenland (artikel 5). Deze bepaling is alleszins redelijk.

Het ligt immers voor de hand, dat iemand, die in een bepaald land b.v. een ouderdomspensioen heeft opgebouwd of in dat land invalide is geworden, zijn uitkering ook kan genieten in een ander land.

Ook de A.O.W. gaat — behoudens ten aanzien van de overgangsuitkeringen — van dit beginsel uit. Echter ook ten aanzien van de betaling van ouderdomspensioenen in het buitenland kent het verdrag een uitzonderingsmogelijkheid voor overgangsuitkeringen. Uitdrukkelijk is n.l. bepaald, dat het voorschift inzake de betaling van pensioenen in het buitenland niet geldt voor uitkeringen toegekend krachtens overgangsregelingen (artikel 5, lid 3). Door deze uitzonderingsbepaling — waarop bij de voorbereiding van het verdrag mede van Nederlandse zijde sterk is aangedrongen — zijn de overgangsbepalingen van de A.O.W. niet in strijd met de bepalingen van het verdrag. Immers de overgangsuitkeringen van de A.O.W. — welke voor de betrokkenen gratis uitkeringen zijn — worden, ook wat betreft Nederlanders, niet in het buitenland uitbetaald. De bovenbesproken uitzonderingsbepaling van het verdrag maakt het mogelijk, dat Nederland de tot dusver geldende regeling handhaaft, zonder met het verdrag in conflict te komen.

De Interimwet Invaliditeitsrentetrekking (*Stb.* 1962, 534)